

Broj: 01,02,03,03/2-05-1-2664/24

Сарајево: 14. 04. 2025. године

**ИЗВЈЕШТАЈ СА 150. ЗАСЈЕДАЊА СКУПШТИНЕ ИПУ-а
ТАШКЕНТ, 5-9. априла, 2025.**

Замјеник предсједавајућег Делегације ПСБиХ у ИПУ-у Мирослав Вујичић, чланица Делегације ПСБиХ у ИПУ-у Ермина Салкичевић-Диздаревић и предсједавајућа Делегације ПСБиХ у ПАМ-у Рејхана Дервишевић учествовали су на 150. засједању Скупштине ИПУ-а, које је у организацији Интерпарламентарне уније и Скупштине Узбекистана одржано од 5. до 9. 4. 2025. године у Ташкенту. У делегацији су још биле Јелена Рајаковић, шеф Одјела за билатералне односе, и Амила Кличић, преводилац.

Учесници засједања Скупштине ИПУ-а, највеће и најстарије међународне парламентарне организације, дискутовали су о централној теми под називом „Парламентарна акција за друштвени развој и правду“, као и о бројним другим актуелним глобалним питањима и проблемима.

У свом обраћању у оквиру пленарне расправе о централној теми засједања, замјеник предсједавајућег Делегације ПСБиХ у ИПУ-у Мирослав Вујичић нагласио је да су једнакост и учествовање у политичким процесима два главна принципа на којима се развија демократско друштво.

Како је истакао Вујичић, парламентарци имају одговорност да обликују будућност својих земаља доношењем закона којима се обезбјеђују правичност, једнакост и развој друштва. Задатак парламентарца јесте да доношењем закона створе оквир у коме ће сви грађани имати једнаке шансе за напредак, као и да ојачају контролну функцију парламента кроз демократске механизме надзора рада извршне власти.

Вујичић је упозорио на то да се парламенти данас суочавају са кризом легитимитета јер демократске институције нису успјеле да одговоре на неке од великих изазова нашег времена. Позивајући парламентарце да препознају своју одговорност и да, као доносиоци закона, унапређују друштвени развој и остварују правичност за све, Вујичић је нагласио да обновом политичког дијалога, побољшањем сарадње политичких партија

и јачањем учешћа грађана у доношењу одлука парламентарци треба да се боре за демократски легитимитет парламената, као и за развој праведног друштва.

Чланица Делегације ПСБиХ у Интерпарламентарној унији Ермина Салкичевић – Диздаревић обратила се на панел дискусији о теми: "Растућа улога BRICS-а у међународним односима: Какав је утицај на Уједињене нације?".

У обраћању на сједници Сталног комитета ИПУ-а за питања УН-а посланица Салкичевић – Диздаревић посебно је потенцирала питање како *BRICS* може допринијети бољем развоју земаља Западног Балкана, имајући у виду да смо на 16. самиту *BRICS-а* у Русији свједочили, како је рекла, демонстрацији силе овог новог блока који је дубоко уздрмао мултилатерализам у свијету.

Посебно је нагласила историјску и природну оријентисаност Западног Балкана ка Европској унији, односно чланству у ЕУ, наглашавајући да се однос Запада, али и САД-а према региону повремено мијењао, као и чињеницу да су због тога неке чланице *BRICS-а*, посебно Русија и Кина, заинтересоване да остваре већи утицај у региону, а што се, како је оцијенила, већ дешава дјелимично у Србији, те покушава у Црној Гори, па и у Босни и Херцеговини. Утицај сам по себи нужно не мора бити лош, али ако је базиран на економским, а не на политичким питањима, нагласила је Салкичевић – Диздаревић. Према њеним ријечима, свједочимо да је *BRICS* више усмјерен као платформа ка политичком, а не економском дјеловању што, како је рекла, може бити изазовно, па и опасно за земље Западног Балкана, гдје веома често неодговорни политичари злоупотребљавају такву врсту утицаја.

Ермина Салкичевић – Диздаревић учествовала је у име Делегације на 39. засједању Форума парламентарки, које је одржано у оквиру 150. засједања Скупштине ИПУ-а у Ташкенту. Током дводневног засједања Форума учеснице су дискутовале о унапређењу родне равноправности и улози парламената у обликовању политика које оснажују жене; о Резолуцији Скупштине ИПУ-а за питање Палестине; о парламентарној стратегији за ублажавање дуготрајног утицаја сукоба на одрживи развој, те о избору руководства Форума за наредне двије године.

Такође, Форум је обиљежио 40. годишњицу свог оснивања, наглашавајући значај досадашњих иницијатива за унапређење улоге жена у политици и доношењу закона.

Поред пленарних сесија, одржан је и панел о женама у политици, на којем су учеснице разматрале изазове са којима се жене суочавају у политичкој сфери, као и стратегије за њихово веће укључивање у процесе одлучивања.

"Интегрисање родне перспективе у "животне" теме, како би се обезбиједила равноправност у политичком одлучивању и пружила подршка женама погођеним сукобима, важан је сегмент како у политичком дјеловању тако и одговорном односу према угроженим или занемареним члановима/чланицама нашег друштва. Искуства и препоруке са Форума су важни ресурси за унапређење законодавног оквира и политика које обезбјеђују једнакост полова", истакнула је посланица Салкичевић-Диздаревић у обраћању на засједању.

На овогодишњем Форуму представљена је и анализа заступљености жена у националним владама, односно у извршној и законодавној власти, као и на позицији шефа државе. Из извјештаја је јасно видљиво да Босна и Херцеговина може да учини много више и да има огроман простор за повећање заступљености жена на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини.

За предсједницу Форума парламентарки ИПУ-а поново је изабрана мексичка сенаторка Cynthia López Castro, која је у претходном мандату показала изузетне резултате у развоју и промоцији жена у парламенту.

Ермина Салкичевић-Диздаревић учествовала је и у раду Комитета за мир и безбједност, гдје је активно радила на припреми текста резолуције која се односи на ситуацију у Палестини. У обраћању на сједници тог комитета, посланица Салкичевић-Диздаревић изнијела је лична искуства из периода рата у Босни и Херцеговини и позвала земље чланице ЕУ да подрже доношење резолуције о Палестини, на истим принципима на којима би то урадили да је упитању нека од земаља Европске уније, а не Палестина. Она је нагласила да Резолуција сама по себи неће зауставити крвопролиће и разарање, али да ће јасно указати какав став заузимамо у овом историјском тренутку.

Предсједавајућа Делегације ПСБиХ у Парламентарној скупштини Медитерана Рејхана Дервишевић учествовала је на сједници Комитета Интерпарламентарне уније за промовисање поштовања међународног хуманитарног права, која је одржана у оквиру 150. Скупштине ИПУ-а.

Сједницом Комитета, на којој је обављена расправа о теми: „Улога парламената у рјешавању последица оружаног сукоба на дјецу“, предсједавао је Angelo Farrugia, предсједник Комитета и предсједавајући Представничког дома Парламента Републике Малте. Учесници су разговарали о све тежем положају дјеце у зонама сукоба, гдје су изложена насиљу, регрутацији, расељавању и озбиљним кршењима људских права.

У свом обраћању на сједници Комитета Дервишевић је истакла значај успостављања снажног институционалног оквира и међународне сарадње у заштити дјеце погођене

оружаним сукобима. Према ријечима Дервишевић, улога парламента у доношењу бољих законодавних мјера, уз коришћење међународних правних инструмената и јачање сарадње са цивилним друштвом, кључна је за суочавање са изазовима и проналажење рјешења за заштиту дјете у зонама сукоба.

Дервишевић је нагласила да треба имати на уму да потребе дјете у зонама сукоба нису само акутне хуманитарне потребе, као што су храна и склониште, већ и дугорочни захтјеви подршке заједнице и породице, менталног здравља у погледу трауме и социјалних услуга, укључујући и изградњу сталне друштвене инфраструктуре, као што су стабилни животни услови и медицинска њега у поновној изградњи њихових живота. Рејхана Дервишевић је говорила и на 4. конференцији Парламентарне мреже Покрета несврстаних, која је одржана у оквиру 150. засједања Скупштине Инетрпарламентарне уније. Конференција је била посвећена обиљежавању 70. годишњице одржавања Конференције у индонежанском граду Бандунгу и усвајања Бандуншких принципа, којим су потврђени темељи поштивања основних људских права и принципа Повеље Уједињених нација, поштивања суверенитета и територијалног интегритета свих народа, као и признање једнакости свих раса и народа.

У обраћању учесницима Конференције Дервишевић је, у својству изасланика ПАМ-а, нагласила да Конференција пружа прилику да се потврди заједничка посвећеност Бандуншким принципима на којима почива одбрана вриједности човјечности, солидарности и поштивања владавине права. Према ријечима посланице Дервишевић, те вриједности представљају срж мисије и мандата ПАМ-а и уграђене су у Повељу Медитерана, коју су усвојили парламенти држава чланица ПАМ-а 2008. године.

Дервишевић је упозорила на то са су данас ти принципи озбиљно угрожени и да се демократске институције и друштвена кохезија суочавају са бројним и великим изазовима, укључујући све веће непоштивање Повеље Уједињених нација и одредаба међународног и међународног хуманитарног права.

Истовремено, свијет се, рекла је Дервишевић, суочава и са нерегулисаном употребом вјештачке интелигенције и нових технологија; раширеном кампањом дезинформација и лажних вијести; нерегуларним миграционим токовима које често подстичу криминалне организације на штету безбједности миграната, посебно жена и дјете; недовољним дјеловањем у борби против климатских промјена и деградацијом животне средине, као и са поремећајима у међународној трговини.

Оцијенивши да је пред нама дуг пут суочавања са овим изазовима и рјешавања ових питања, а посебно питања постизања пуне једнакости и родне равноправности,

Дервишевић је позвала учеснике скупа да остану привржени слову и духу Бандуншких принципа и Повеље Уједињених нација.

На засједању је учествовало преко 1400 делегата, укључујући око 740 чланова парламента из приближно 130 земаља, уз присуство високих функционера Интерпарламентарне уније, Уједињених нација, званичника земље домаћина и бројних међународних невладиних организација.

На засједању Скупштине усвојена је Ташкентска декларација о парламентарној акцији за друштвени развој и правду, наглашавајући потребу за обновљеним напорима на друштвеном развоју како би се одговорило на постојеће и нове изазове.

У декларацији се истиче да је глобална агенда друштвеног развоја, започета прије 30 година, само дјелимично реализована. Позива на обнављање политике како би се уравнотежили захтјеви тржишта са потребама људи, фокусирајући се на три кључне области:

- улагање у људе како би се извршила трансформација из сиромаштва у просперитет;
- демократизација привреде у корист оних који су историјски били лишени свог праведног удјела, посебно жена и младих;
- јачање институција, укључујући учешће у регулисању дигиталних технологија као што је вјештачка интелигенција.

Парламенти су позивани да развију националне планове за друштвени развој и да се укључе у дебате уочи Другог свјетског самита за друштвени развој који ће се одржати у Катару, у новембру 2025. године.

Замјеник предсједавајућег Делегације Парламентарне скупштине БиХ у Интерпарламентарној унији Мирослав Вујичић, чланица Делегације Ермина Салкичевић – Диздаревић и предсједавајућа Делегације ПСБиХ у Парламентарној скупштини Медитерана Рејхана Дервишевић састали су се у Ташкенту, на маргинама 150. засједања Скупштине ИПУ-а, са предсједником Парламентарне скупштине ОЕБС-а Пиом Каумом.

Током отвореног и пријатељског сусрета, чланови Делегације ПСБиХ информисали су предсједницу ПСОЕБС-а о актуелној политичкој ситуацији у Босни и Херцеговини, о чему су изнијели различита мишљења и ставове.

Предсједница ПСОЕБС-а изразила је интересовање за напредак Босне и Херцеговине на европском путу. С тим у вези, чланови Делегације ПСБиХ истакли су да у нашој земљи постоји усаглашен став кад је ријеч о европском путу Босне и Херцеговине. Такође су

напоменули да се стиче утисак да се пред Босну и Херцеговину постављају значајно већи захтјеви него пред неке друге земље које су суочене са већим проблемима. Упозорили су и на чињеницу да Европска унија неће бити довршена заједница док не интегрише земље Западног Балкана.

Предсједница ПСОЕБС-а Пиа Каума изразила је спремност да током ове године посјети Босну и Херцеговину.

ШЕФ ОДЈЕЛА
ЗА БИЛАТЕРАЛНЕ ОДНОСЕ

Јелена Рајаковић

*Извјештај одобрио Мирослав Вујичић, први замјеник предсједавајућег Делегације ПСБиХ у ИПУ-у
Доставити:

- Члановима делегације ПСБиХ у ИПУ-у
- Колегијуму Представничког дома
- Колегијуму Дома народа
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа
- Колегијуму Секретаријата
- Сектору за међународне односе и протокол

Копија: Министарство иностраних послова БиХ